

Ủ ban Công lý và Hoà bình trước những bức xúc của xã hội: Độc lập không thành thật

Chúng ta đang sống trong một xã hội đầy bức xúc. Không một lĩnh vực nào không có bức xúc, không có khiếu nại, khiếu nại. Những vấn đề liên lạc của đất nước như an toàn lãnh thổ, an ninh biên giới, những vấn đề của con người như dân chủ, dân sinh. Những chính sách giáo dục, y tế, ô nhiễm môi trường, giao thông tắc nghẽn. Những phá thai diễn ra tại những lao động. Những tôn giáo, văn hóa... Những ai cũng nghe tiếng kêu ca, than vãn không chỉ ở văn phòng tiếp dân, trên công quy, trên diễn đàn quốc hội, báo chí mà cả bên bàn tiệc, quán trà. Theo báo cáo của Ủy ban Thanh tra Nhà nước, trong 5 năm (2006-2010) có tới 1 574 750 người đi khiếu nại trong đó có 1 515 đoàn khiếu nại đông người, có đoàn đông tới 600 người. Có người đi khiếu nại ròng rã 20 năm. Có người riêng đến khiếu nại vài chục ký...

Cách đây 10 năm, trước hội VIII của các Giám mục Việt Nam, một thời điểm nguy hiểm do nhiều linh mục, tu sĩ, giáo dân trong và ngoài nước gặp tai nạn của các Giám mục lập ra Ủy ban Công lý và hoà bình. Tháng 10-2010, Ủy ban Công lý và hoà bình ra đời. Qua hơn nửa năm, nhân số vấn đề có 2 vấn đề là Chế độ và Tình thế kỷ những cũng đã làm được một số công việc, tập lên bao tía hy vọng cho người dân trong đất nước và ngoài đất nước. Đó là hai văn bản gửi Ủy ban nhân dân Đà Nẵng và Ủy ban Dân Dụ và Ủy ban nhân dân tỉnh Sóc Trăng về đất đai của dòng Chúa quan phòng Portieux. Đức cha Chế độ cũng thân chinh “vi hành” đến một số địa phương để khảo sát và chuộc tội hôm nay khai mạc hội liên tỉnh về những công việc của Ủy ban Công lý và hoà bình, ghi một dấu ấn đáng nhớ không chỉ cho Ủy ban mà còn của cả giáo hội và xã hội

Việt Nam n&#a...

Vinh quang thật to lớn nhưng cũng là gánh nặng đặt ra cho Ủy ban Công lý và hoà bình với nhiều mặt của mình. Bởi Việt Nam, tôn giáo là lĩnh vực “nhạy cảm và tinh nhạy”, liên quan đến Công giáo thì sự nhạy cảm được nâng cấp hơn nữa. Nhà chức trách thì cho rằng, trong điều kiện hiện nay, chủ duy nhất giáo hội Công giáo Việt Nam mới có khả năng tiếp hợp được đông người để tạo ra áp lực với Nhà nước. Các vị Tòa Khâm sứ, Thái Hà, Tam Tòa, dòng Chiêm, Công Dòng hay nhân viên án TS Cù Huy Hà Vũ, bất giác luật sư Lê Quốc Quân, bác sĩ Phạm Hồng Sơn đã minh chứng điều đó.

Ủy ban CL&HB sẽ làm gì để bảo vệ công lý, hy vọng của người dân cả trong nước, ngoài nước không trở thành nỗi thất vọng?

Ủy ban CL&HB sẽ trở thành nỗi tiếp nhận văn thư khi người dân chia sẻ gánh nặng cho các văn phòng tiếp dân của chính quyền chăng? Và khi nhận được các đơn thư văn thư, trong đó có các văn thư của các Giám mục mà riêng trang đầu chỉ ghi các nội “kính gửi” thì Ủy ban sẽ xử lý ra sao? Chúng tôi “kính chuyển” tiếp. Còn công người đi tìm hiểu, khảo sát thì lấy đâu ra nhân sự và hiểu quả tiếp vì ngay cả các nhà báo, thanh tra nhà nước đi tìm hiểu, điều tra sẽ vì còn khó khăn khi mua tiếp cận thông tin.

Ủy ban CL&HB chức chức năng sẽ có hiểu văn thư như các văn thư đã gửi UBND Đà Nẵng và Sóc Trăng qua những người sẽ rơi vào “sổ im lặng đáng sợ” hay tình trạng “ném đá ao bèo”?

Có lẽ trước mắt, căn cứ vào thực tế nhân sự, tổ chức của Ủy ban CL&HB cũng như thực tiễn của xã hội Việt Nam, Ủy ban nên tập trung vào những công việc chính sau đây:

- Ph&#b&#n sâu rộng học thuyết văn xã hội của Giáo hội Công giáo cũng như nhiều mặt của Ủy ban CL&HB cho hiểu người khác cả trong và ngoài nước để tránh tạo ra những hiểu lầm, thái quá với sự tồn tại và hoạt động của Ủy ban. Bằng cách tiếp xúc các buổi nói chuyện, hội thảo, ph&#b&#n tài liệu chuyên đề các địa phương cũng như trên quy mô giáo phận hay toàn quốc, trên báo chí (cả báo in và internet).

- Khi có sự việc xảy ra ở địa phương nào thì Ủy ban CL&HB ở nơi đó cần tìm hiểu sự việc, chờ đợi tìm hiểu tình hình để rồi thông tin và nắm bắt tình hình để đưa ra quyết định dung hoà lợi ích các bên. Nên nhớ rằng, không có việc kiện nào thắng kiện và thua kiện. Bởi vậy, các bên nhất là phía Công giáo phải chờ đợi nhân nhượng với lòng bác ái. Không có khuôn mẫu nào có thể áp dụng cho mọi sự việc nhưng Ủy ban CL&HB cần tìm kiếm các sự việc đã giải quyết một cách “êm dịu” trong các vụ tranh chấp giữa phía Công giáo và chính quyền các địa phương để tìm ra những bài học hay, những kinh nghiệm tốt. Chẳng hạn, nhà thờ Cửa Bắc (Hà Nội) những năm chiến tranh có một số hộ dân vào cư trú trong khuôn viên nhà thờ, sống tạm bợ, nhếch nhác. Vào năm 2000, khi chính quyền cho phép nơi đây được tiếp tục dâng lễ cho người nước ngoài, giáo xứ muốn cho quang cảnh thánh đường sạch đẹp, đã làm được một ngôi chính quyền di dời những hộ dân cư trú bất hợp pháp đó. Về nguyên tắc, chính quyền đồng ý nhưng địa phương đi đâu khi nhà thờ Hà Nội di dời như vậy. Trong khi đó giáo hội luôn nói lời yêu thương không lợi dụng xu hướng ra ngoài đường? Giáo xứ đã chọn cách xây một nhà chung cư, cho mọi hộ một phòng. Các hộ được quyên số đồng nhưng giáo xứ mọi có quyên số hộ. Mọi người đều chấp nhận, cảnh quang được tái lập và đạo Công giáo được ca ngợi là đạo thật sự yêu thương con người.

- Với các sự việc quy mô lớn hơn, thẩm quyền liên quan đến chính quyền cấp tỉnh, Ủy ban CL&HB giáo phận cần tìm hiểu kỹ sự việc và báo với Ủy ban CL&HB toàn quốc xin phê duyệt. Trước khi giải vấn đề cho các bên, Ủy ban CL&HB toàn quốc cũng cần tìm hiểu thêm các thông tin liên quan, gặp gỡ để tìm hiểu tình hình giải quyết. Chúng tôi cho rằng việc xử lý vụ luật sư Lê Quốc Quân (Hà Nội) vừa qua là một cách làm hay. Đức cha Chê-tê-ri đã trực tiếp làm việc với cơ quan hữu trách và thông tin nêu quan điểm đồng thời chỉ ra những lợi ích của người nước ngoài không được giải quyết. Cùng với chính quyền chấp thuận trả tiền do cho luật sư Lê Quốc Quân và bác sĩ Phạm Hồng Sơn vào tới ngày 13-4-2011. Tuy nhiên phải khẳng định rằng, nếu không có những buổi cầu nguyện đồng đạo ở Hà Nội, Nam Định, Thái Bình, Vinh và những tuyên cáo mạnh mẽ của các đoàn Vinh, các đoàn Doanh nhân –Trí thức Công giáo sẽ không thể có quyết định nhanh chóng như vậy từ phía chính quyền. Cũng đáng kể, nếu ở Thanh Hoá không thành lập hội nhân một Ban đòi lợi ích tôn giáo để nâng lên các chức cũng chưa thể có quyết định giao lợi ích 14 cơ sở cho phía Công giáo sống đồng vào cuối năm 2010. Và ngay với cấp đất 6000m² để làm nhà thờ Tam Tòa (Quảng Bình) vừa qua, nếu không có những buổi cầu nguyện khi gặp giáo phận Vinh năm 2008, chắc cũng còn chậm trễ một thời gian.

- Nhiệm vụ sự việc, để giải quyết lợi ích đồng thời cho mọi người. Chẳng hạn với vấn đề đất đai có người nông dân tôn giáo lợi ích chính là vấn đề sự hiểu biết nhân văn ruộng đất. Trong khi Nhà nước lợi ích chủ yếu để đất đai là sự hiểu biết toàn dân do Nhà nước là để đi đến. Hay với vấn đề hoạt động giáo dục, ý thức của tôn giáo hiện nay bị giải thích dù Nhà nước chủ yếu để xây dựng xã hội hoá song với giải thích nguyên tắc của chủ nghĩa Mác là tôn giáo phải tách khỏi trường học... Các vấn đề này, Ủy ban CL&HB có thể mời các cuộc họp hội thảo, tọa đàm trao đổi với các nhà nghiên cứu về đạo và để để làm sáng tỏ dần và chọn ra phương án thích hợp.

- Với nhân số cho Ủy ban CL&HB của giáo phận cũng như cấp toàn quyền vô cùng quan trọng. Nhưng ý định đương nhiên là các Giám mục, linh mục đều khôn ngoan và biết lĩnh nhận các ưu viên phải là những nhà chuyên môn về luật, xã hội học, các trí thức có kinh nghiệm trong xã hội quan hệ đối và đối theo tinh thần như Đức Benedicto XVI đã chọn là “đối thoại thông thường, công tác lành mạnh trong bác ái”.

Với đối nội, trong bối cảnh toàn cầu hóa và tiến trình dân chủ hóa, giáo hội cũng phải chấp nhận những ý kiến đa chiều, phần bị nhìn nhận. Nhưng số có những người không giám mục, linh mục cũng bị lên án, công kích bởi công gây nguy cơ chia rẽ giáo hội. Lâu nay, bên thân đối ứng số hay công đoàn thường chọn cách im lặng. Song chất trích không chấp nhận được. Vì Ủy ban CL&HB bệnh vực những đối tượng này như thế nào để bên thân các thành viên của giáo hội cũng có công bình và bình an là gì để các số hiệp nhất của giáo hội Công giáo?

Khó có thể phác thảo ngay chương trình hành động cho một Ủy ban còn quá mới mẻ. Việt Nam những hãy cố làm việc một cách khôn ngoan theo sự hướng dẫn của Thánh Linh và tin rằng 7 triệu giáo dân luôn cần sự nguy hiểm, luôn sát cánh bên cạnh Ủy ban CL&HB. Vì mọi người luôn hy vọng Ủy ban CL&HB sẽ thổi bùng lên ngọn lửa Công lý- Hoà bình trên mảnh đất Việt Nam yêu dấu.